

WARANDELEZING Samenleving moet zelf aan de slag om de economie duurzaam te maken

Push de politiek dat het groener moet

Uitputting en vervuiling van de aarde hebben een onrustbarende omvang aangenomen. Het wordt tijd om aan de noodrem te trekken. Maar wie moet het doen?

door **Marjan Minnesma**

Van 20 veel gebruikte grondstoffen in de industrie is nog voor slechts 10 tot 40 jaar goed winbare voorraad over. Maar liefst 54 van de 65 olieproducerende landen hebben nu al een dalende productie, terwijl de vraag voortdurend stijgt... En daarnaast krijgen we steeds meer te maken met de gevolgen van klimaatverandering. De hamvraag: wie moet de aanjager zijn om het tij te keren? Wie zorgt voor de overgang naar een duurzamere economie en samenleving?

De aanjager lijkt tot op heden niet de landelijke politiek te zijn. Gaat u maar rustig slapen, lijkt de boodschap. De urgentie lijkt niet doorgedrongen te zijn bij de grote partijen. Kunnen bedrijven dan de motor zijn? Zij hebben een cruciale rol. Er zijn al veel bedrijven die voor een duurzame koers hebben gekozen. De multinationals die hun nek uitsteken, vragen echter wel van de overheid om te zorgen dat normen aangescherpt worden. Dan kunnen achterblijvers namelijk niet profiteren van het feit dat ze viezer en goedkoper zijn. Vervuilend produceren moet niet langer lonend zijn. Als de overheid kijkend naar de meest vooruitstrevende bedrijven, de eisen en normen opschroeft, zal een hele sector uitgedaagd worden betere oplossingen te vinden. Maar als de overheid niet voldoende beweegt, gaan de bedrijven dan in moeilijke tijden toch de omslag maken? Aan de ene kant wel, want ze zullen wel moeten, met steeds schaarsere grondstoffen en

'Bedrijven van de oude fossiele economie bieden zo lang mogelijk weerstand tegen verduurzaming'.

foto **Oeyvind Hagen/EPA**

duurdere energie. Maar de massa zoekt de weg van de minste weerstand en zal veranderingen uitstellen. Bedrijven van de oude fossiele economie zullen ook de hakken in het zand zetten en zo lang mogelijk weerstand bieden. Hoe bewegen we nu de overheid en helpen we het bedrijfsleven? Door toenemende druk vanuit de samenleving. De versnelling zet door als de duurzaamheidsbeweging groot genoeg is. Die beweging is divers en bestaat uit allerlei koplopers: van de 40.000 mensen die het kabinet vroegen om meer duurzame energie, tot en met vele bedrijven, verenigd in de lobbyorganisatie De Groene Zaak. Van friskijkende ambtenaren tot dwarsdenkende filosofen. Er ligt nu een belangrijke sleutel voor veranderingen bij groepen mensen die het anders willen en die hun stem steeds luider laten horen. En steeds grotere groepen nemen nu ook daadwerkelijk het heft in eigen hand.

Ze wachten niet langer, maar starten met positieve energie nieuwe bedrijven en initiatieven, die verrassend snel navolging vinden. Het enige wat nu nodig is, is opschaling. Meer mensen, meer massa, meer druk. De tijd is rijp. Ik zie duizenden mensen verenigd in energiecoöperaties die zelf duurzame energie

'Iedereen heeft de verantwoordelijkheid om het ravijn te vermijden'

willen opwekken. Ik zie steeds meer voedselcoöperaties, mensen die duurzame buurtrestaurants beginnen en boeren die gezamenlijk produceren in regionale kringlopen voor mensen in de buurt. Ik zie tientallen internetsites die duurzame producten en diensten

aanbieden en steeds meer mensen betrekken via sociale media. Ik zie steeds meer collectieve inkoopacties voor zonnepanelen, een enorme groei van klanten bij groene banken, nieuwe deelauto-concepten en gemeenschappen die zelfvoorzienend worden. Ik zie dagelijks nieuwe ondernemers die overstappen op het aanbieden van duurzame producten en diensten. Samen creëren al deze koplopers weer nieuwe vraag en nieuwe markten. Overduidelijk verkeren we momenteel in een periode van transitie. Duidelijk is dat we het samen moeten doen en dat we open moeten staan voor alle nuttige innovaties en die inzetten in dit proces. Samenwerken en vertrouwen zijn cruciaal in de nieuwe economie. We evolueren in deze duurzame revolutie naar een nieuwe vorm van samenleven, die het mogelijk maakt om met zo veel mensen te leven op de enige aarde die we

Zij is de first lady op het gebied van duurzaamheid in Nederland en scoort hoog op daadkracht en nieuwe dingen bedenken. Marjan Minnesma, directeur van Urgenda Nederland, verleidt mensen en organisaties om haar te volgen. Dat is haar kracht, dat is haar antwoord op duurzaamheidsmoedheid.

Donderdag 1 november
Aanvang 19.30 uur
Ontvangst met koffie 19.00 uur
Zaal DZ1, Universiteit van Tilburg
TOEGANG GRATIS

Met een reactie op de lezing door:
Dirk Brounen, vastgoedeconoom UvT,
directeur Tilburg Sustainability Center

Georganiseerd door:
Tilburg Sustainability Center
Brabantse Milieufederatie
Brabants Dagblad
Studium Generale

Over duurzaamheid en milieu

hebben. We kunnen niet wachten op de overheid, het bedrijfsleven of de ander. Iedereen heeft de verantwoordelijkheid om het ravijn te vermijden. Laten we samen aan de slag gaan!

Marjan Minnesma is directeur van actieorganisatie Urgenda voor duurzaamheid en innovatie. Zij is voor de tweede keer op rij gekozen tot duurzaamste Nederlander. Donderdag verzorgt Minnesma in Tilburg de jaarlijkse Warandelezing (zie kader hierboven).

lezersbrieven

Brieven (niet langer dan 200 woorden) richten aan:
Opinieredactie Brabants Dagblad, Postbus 235, 5201 HB Den Bosch of naar
opinieredactie@brabantsdagblad.nl

Zet tering naar de nering

Volgens dijkgraaf van Aa en Maas Lambert Verheijen heeft zijn waterschap de laatste jaren de reserves ingezet voor tariefsbeperking. In 2009 betaalden wij 258,31 euro aan waterschapsbelasting en in 2012 307,99 euro. Een stijging van 19,2% in vier jaar. Ook zijn in deze periode de reserves van Aa en Maas groot 30 miljoen verbruikt. Is het nu werkelijk zo moeilijk niet meer uit te geven dan er binnenkomt? Het gemiddelde huishouden doet niet anders. Dan maar even geen kronkelende rivier, overloopgebieden nog maar even niet creëren en de ecologische verbindingzones nog maar even niet realiseren. Verkoop dat veel te grote kantoor, ben maar even niet de beste werkgever uit de omgeving en doe die zitzak-

ken de deur uit. Stel een begroting op gelijk aan de te verwachten inkomsten en houd je eraan. Angst voor daling van de inkomsten vanwege de landelijke daling van de WOZ-waarde van woningen is overbodig. Onze woning is ten opzichte van 2010 zelfs in waarde gestegen. Onze onroerendzaakbelasting is in de afgelopen vier jaar met 19,7% gestegen. De overheid zegt steeds: 'Wij moeten bezuinigen', maar ze bedoelen jullie.

H. van Schie
Schijndel

Ouderen wacht drama

Jammer dat Wilma de Cort in haar artikel van woensdag voorbij gaat aan het feit dat ouderen niet zozeer één drama -ze komen moeilijker in aanmerking voor het verzor-

De gewezen wethouder **Jos van Rey** van Roermond. foto **Bas Czerwinski**

gingshuis - wacht, maar dat ze al diverse drama's hebben moeten verwerken. Er is sprake van een aanschakeling van bezuinigingen op de ouderenzorg. Helaas krijgen de ouderen stank voor dank, op de barricades gaan ze (nog) niet. Het is veel eenvoudiger de hardst roepende groep ten dienste te zijn. Wat in de jaren '60 en '70 met veel

offers is opgebouwd wordt binnen de kortste termijn grondig afgebroken. Helaas is er een cultuur aan het ontstaan van ikke, ikke en de rest (lees de ouderen) kan stikken. Bedankt dat wij ons (ik ben zelf 62) zoveel ontzien hebben voor anderen. Politiek, doe er iets aan, dat zijn jullie verplicht.

Harry Bakker
Veghel

VVD'ers gewoon verder

Veel prominente VVD'ers zijn of waren in opspraak onder wie Ed Nijpels (DSB-Bank, ABP-fonds) Nurten Albayrak, Loek Hermans (COA, Meavita), Ton Hooijmaijers, Jos van Rey. Deze 'miskleunen' worden vaak enige tijd in de luwte gehouden en dan komen ze weer terug. Dan gaan ze gewoon weer verder met hun praktijken en geven ze hun mening bij Pauw en Witteman alsof er niets gebeurd is!

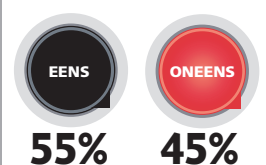
H. Horsten
Veghel

De Kwestie

De Kwestie van gisteren
leverde 602 reacties op

Een aanvullende zorgverzekering is nergens voor nodig

De Kwestie van vandaag:

Het zou geweldig zijn als Eindhoven/Brabant in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa is

Reageren? Op brabantsdagblad.nl kunnen bezoekers hun antwoord op de Kwestie beargumenteren. Of via mail: kwestie@brabantsdagblad.nl